

Sygn. akt V CSK 412/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku J. P. i P. G.
przy uczestnictwie T. S.A. w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyń
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 25 lutego 2014 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację wnioskodawczyń J. P. i P. G. od postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 13 maja 2013 r., którym oddalony został wniosek o ustanowienie służebności przesylu. Oddalając apelację Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Rejonowego odnośnie do braku przesłanek ustanowienia służebności ze względu na skuteczny zarzut uczestnika postępowania T. S.A. w K. o zasiedzeniu przez uczestnika służebności, polegającej na korzystaniu przez niego i jego poprzedników prawnych z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości wnioskodawczyń w postaci linii elektroenergetycznej średniego napięcia oraz podejmowaniu czynności w celu jej konserwacji i utrzymania. Sąd pierwszej instancji uznał zasiedzenie uczestnika z dniem 24 października 2011 r., w wyniku posiadania służebności w dobrej wierze przez niego i jego poprzedników prawnych przez okres dwudziestu lat, licząc od 23 października 1991 r., to jest od sporządzenia protokołu odbiorczego urządzeń, poprzedzonego odpowiednimi decyzjami administracyjnymi zezwalającymi na realizację inwestycji.

W skardze kasacyjnej, sporządzonej przez profesjonalnego pełnomocnika w imieniu wnioskodawcy (z dołączonego pełnomocnictwa wynika, że udzieliły go obie wnioskodawczynie) zostało zarzucone zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 285 § 2 k.c. i art. 305¹ k.c. przez ich pominięcie, art. 176 k.c. przez doliczenie do okresu posiadania służebności okresu do dnia 1 lutego 1989 r., a także naruszenie przepisów postępowania, bez ich określenia, przez nierozpoznanie sprawy co do istoty. Pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawczyń nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż nie spełnia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania,

między innymi, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), a także gdy istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2).

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, tożsamym z identycznie brzmiącymi wnioskami w innych wniesionych skargach, dotyczących tego samego uczestnika pełnomocnik wnioskodawczyń wskazał na sześć istotnych, jego zdaniem zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i wymagających wyjaśnienia. Chodzi w nich o dopuszczalność ustanowienia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu bez określenia nieruchomości władnącej, o rozpoznanie zarzutu zasiedzenia bez wskazania konkretnej treści zasiedzanej służebności, o ustalenie treści zasiedzanej służebności w okolicznościach podniesionych przez uczestnika, a także o to, czy służebność przesyłu jest szczególnym rodzajem służebności gruntowej, wreszcie - w razie negatywnej odpowiedzi na pierwsze zadane pytanie, czy można było przed uregulowaniem służebności przesyłu w kodeksie cywilnym nabyć przez zasiedzenie służebność o takiej treści, jak w niniejszej sprawie i czy okres posiadania służebności, o jakiej mowa można doliczyć do okresu posiadania niezbędnego do stwierdzenia zasiedzenia tej służebności.

Przystępując do rozważenia wymienionych kwestii, należy najpierw podnieść, że pełnomocnik wnioskodawców bezzasadnie połączył w jedną dwie, wskazane na wstępie, odrębne przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Czym innym bowiem jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398¹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a czym innym wątpliwości (które wymagają kwalifikowania ich jako poważne) w orzecznictwie związanych z wykładnią przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Formulowane zagadnienia prawne nie mogą także stanowić sobą pytań odnoszących się wprost do rozstrzygnięcia sprawy, gdyż to należało do sądów w toku instancji, a Sąd pierwszej i drugiej instancji w tej sprawie na nie odpowiedział uzasadniając oddalenie wniosku.

Zagadnienie prawne przedstawiane Sądowi Najwyższemu musi być nowe, dotąd nierozpatrywane, którego rozstrzygnięcie będzie mieć znaczenie dla rozwoju prawa, a jednocześnie ma prowadzić do rozpoznania konkretnej sprawy

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2010 r., II UK 363/09 oraz z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 179/08, nie publ.). W obszernym uzasadnieniu pełnomocnika wnioskodawców mającym przekonać Sąd Najwyższy do wystąpienia podstawy przyjęcia skargi nie można było dopatrzeć się nowości stawianych zagadnień i pytań. Przez przytoczone w uzasadnieniu wniosku orzeczenia Sądu Najwyższego, dawniejsze i nowsze skarżący częściowo sam odpowiedział na stawiane pytania, w kierunku zgodnym z zaskarżonym postanowieniem. Częściowo pominięte zostały orzeczenia niewygodne dla stanowiska prezentowanego przez pełnomocnika, a w sumie odpowiadające na wszystkie pozostałe kwestie, podniesione w postawionych zagadnieniach (pytaniach).

Jednakże pełnomocnik skarżących nie zauważył, że rozpoznawana sprawa istotnie różni się w niektórych kwestiach od innych spraw, skarżonych tak samo brzmiącymi skargami kasacyjnymi. Jak stwierdził Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu, określenie zasiedzenia na październik 2011 r., a więc po wejściu w życie przepisów o służebności przesyłu (art. 305¹ - 305⁴ k.c.) sprawiło, że zasiedzenie dotyczyło służebności przesyłu, mimo posługiwania się przez Sąd pierwszej instancji sformułowaniem służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Wynikało to zapewne z posiadania służebności przez przeważający okres zasiedzenia przez uczestnika i jego poprzedników prawnych, zanim zaczęły obowiązywać nowe przepisy. Nie zmienia to jednak trafności samego rozstrzygnięcia w sprawie. W zaskarżonym postanowieniu przytoczone zostały orzeczenia Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego usuwające wątpliwości w zakresie wykładni stosowania prawa, podniesione przez pełnomocnika wnioskodawcy we wniosku skargi kasacyjnej, przy czym część tych wątpliwości oraz ich obszerne uzasadnienie, ze względu na udokumentowaną dobrą wiarę posiadacza służebności oraz czas stwierdzenia zasiedzenia nie dotyczy w ogóle niniejszej sprawy, jest więc bezprzedmiotowa.

Mając to na uwadze, zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego brak jest przesłanek do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Ponadto należy odwołać się do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 r., V CSK 559/13, którym odmówione zostało

przyjęcie skargi w podobnych do niniejszej sprawy okolicznościach faktycznych i prawnych, z udziałem tego samego uczestnika postępowania.

Z tych względów należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w sentencji.